

SAMEN ONTWIKKELEN, SAMEN OPLEIDEN IN DE KLEINE DRIEHOEK

MARIEKE SCHUURMANS
IN SAMENWERKING MET MIRANDA TIMMERMANS

COLOFON

© 2023

Samen ontwikkelen, samen opleiden in de kleine driehoek
Marieke Schuurmans in samenwerking met Miranda Timmermans,
Lectoraat *Leerkracht*, Breda, 2023.

Deze tool is de uitkomst van verschillende pilots waarin studenten, mentoren, school- en
instituuksopleiders hebben meegedacht en -gewerkt. Zonder jullie was deze tool niet geworden
wat hij nu is. Met jullie hulp hebben we deze tool echt in de praktijk kunnen ontwikkelen.
Dank jullie wel!

Achtergrondinformatie

De school en de lerarenopleiding zijn nauw bij elkaar betrokken, maar hebben ieder hun eigen opdracht. De school heeft als primaire taak het verzorgen van onderwijs aan leerlingen en de opleiding leidt aanstaande leraren op¹. Wanneer zij samenwerken aan opleiden kan dit fricties opleveren in de praktijk². Maar uit die fricties kunnen ook nieuwe praktijken ontstaan en leermogelijkheden gecreëerd worden wanneer leraren en lerarenopleiders voorbij de bestaande praktijk en de daarbij behorende identiteit willen, en durven, kijken³. Samen bouwen aan een samenhangend curriculum is een manier om elkaars context te leren begrijpen en te benutten in het opleiden van studenten. Een curriculum duidt niet alleen aan wát leerkrachten en opleiders doen en wat studenten moeten kennen en kunnen. Een curriculum is ook van belang in het bevorderen van een gezamenlijke doelgerichtheid van opleiders en studenten in (het ondersteunen van) het leren⁴. Binnen een samenhangend curriculum wordt er daadwerkelijk samen opgeleid. Opleiders van school en opleidingsinstituut werken samen met studenten aan een leerplan waarin theorie en praktijk met elkaar verweven zijn⁵. Een samenhangend curriculumontwerp biedt houvast om met elkaar in gesprek te gaan. Het biedt kansen om elkaars manier van werken beter te begrijpen en aan een gezamenlijk belang te werken, samen gemeenschappelijke uitgangspunten te formuleren en afspraken te maken over wat ieders rol en verantwoordelijkheid is⁶.

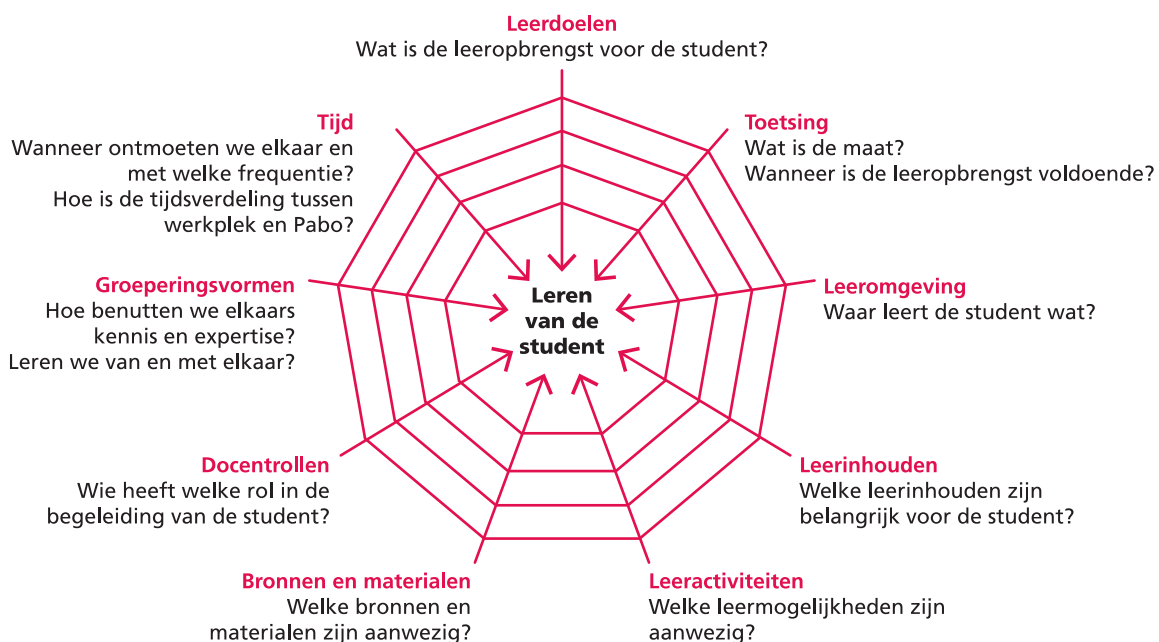
Waarom deze tool?

De tool biedt begeleiding bij het samen ontwerpen van een nieuw curriculum of het vertalen en aanpassen van een bestaand curriculum, waarin vanuit gezamenlijke beelden een concreet en passend leerplan ontworpen wordt met en voor studenten. De tool helpt samenhang te creëren in beelden van studenten, mentoren, schoolopleiders en instituutopleiders over het opleiden van leerkrachten: over leerdoelen en leeropbrengsten, prestaties, leerinhouden, organisatie en begeleiding. De tool is zo ontwikkeld dat het zowel opleiders van de school en het instituut als studenten bij elkaar brengt; tegelijkertijd biedt deze tool ook handvatten om activiteiten in de school te herkennen, erkennen en te benutten als leer- en opleidingsactiviteiten. Op deze wijze helpt de tool bij het empoweren van de school als onderdeel van de leeromgeving van de student.

Het belang van het voeren van het inhoudsrijke gesprek over leren en opleiden tussen studenten, mentoren, school- en instituutopleiders bleek de belangrijkste randvoorwaarde om elkaars kwaliteiten en mogelijkheden te kunnen benutten in het *samen opleiden*. Ook vergroten deze gesprekken de kans dat wat beoogd wordt met het curriculum ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. De werkwijze van de tool past bij de principes van een transactionele organisatie⁷. Bij transactioneel organiseren vindt in de communicatie een proces plaats waarin deelnemers met elkaar betekenissen creëren. Er worden beelden uitgewisseld waaruit een samenhangende betekenis wordt gecreëerd. Gedeelde regels, inzichten en principes worden geconstrueerd. Dit vormt de basis voor het gemeenschappelijk handelen. Omdat er in een transactionele organisatie al doende geleerd en ontwikkeld wordt, kan hierbij discontinuïteit ontstaan. Discontinuïteit vraagt het vermogen van mensen om continu met elkaar te blijven communiceren door betekenissen uit te wisselen en nieuwe kennis samen te creëren.

Het model onder de tool

De basis van de tool is het Curriculaire Spinnenweb⁸ dat voor deze tool is bewerkt naar een model voor curriculumontwikkeling voor het opleiden van studenten die zowel leren op het opleidingsinstituut als in de school (zie figuur 1). Ons model helpt opleiders van de school en het instituut samen met studenten een leerplan vorm te geven, aan de hand van de volgende criteria: visie, doelen, toetsing, inhoud, leeractiviteiten, bronnen en materialen, docentrollen, groeperingsvormen, leeromgeving en tijd. Het leren van de student is in dit bewerkte model in het midden geplaatst, omdat het vormgeven, invullen en ontwikkelen van alle aspecten van het curriculum gericht moeten zijn op het leerproces van de student. De visie van het partnerschap op samen opleiden ligt altijd als basis onder het model. En vormt de basis van hoe het leren van de student binnen het curriculum samen wordt vormgegeven.

Figuur 1 – Het curriculum model voor het ontwikkelen van een samenhangend curriculum voor studenten

Voor wie is deze tool?

Deze tool is ontwikkeld voor (bovenschools) schoolopleiders die mét mentoren, instituutsopleiders en studenten

- willen opleiden, op basis van een gedeelde visie en gezamenlijke beelden over opleiden, leerdoelen en opbrengsten, inhouden, organisatie en begeleiding;
- een curriculum willen ontdekken, aanpassen, ontwerpen tot een samenhangend curriculum;
- een samenhangend curriculum willen vertalen en concretiseren naar een persoonlijk leerplan voor de student.

Mentor

De directe begeleider van de student bij het leren in de dagelijkse praktijk.

Schoolopleider

Opleider van alle studenten op een school. Het bruggenhoofd tussen de school en de opleiding en aanspreekpunt voor studenten, mentoren en instituutsopleiders.

Instituutsopleider

Begeleider/opleider vanuit het opleidingsinstituut, de algemeen begeleider van alle studenten op een school en aanspreekpunt voor schoolopleider, mentoren en studenten⁹.

De tool

De tool bestaat uit vier werksessies, die samen leiden tot een gezamenlijk kijk-, denk- en handelingskader. Er wordt stap voor stap toegewerkt naar een persoonlijk leerplan en de daarbij behorende leerroute van de student waarbij student, opleidingsinstituut en opleidingsschool met elkaar samenwerken in alle facetten van het curriculum.

Voor iedere werksessie is een voorbereidende instructiekaart gemaakt en een activiteitenkaart met verschillende werkvormen. Ter ondersteuning is er een PowerPointpresentatie beschikbaar die te gebruiken is tijdens de sessies. De instructie- en activiteitenkaarten gebruikt de schoolopleider als leidraad bij respectievelijk de voorbereiding en de uitvoering van de sessies. De werkvormen worden bij voorkeur uitgevoerd in de grote driehoek van student, mentor/schoolopleider en instituutsopleider, maar kunnen ook gebruikt worden in de kleine driehoek van student, mentor en schoolopleider. Voor beide driehoeken zijn er aparte voorbereidings- en activiteitenkaarten. Let wel: wanneer gewerkt wordt in de driehoek van student, mentor en schoolopleider is het van belang dat de schoolopleider vanuit zijn brugfunctie tussen opleidingsschool en -instituut goed zicht heeft op de opleidingseisen en -inhouden.

- 4 werksessies
- Diverse werkvormen
- Per sessie een voorbereidingskaart en een activiteitenkaart
- PowerPointpresentatie beschikbaar
- In twee varianten:

1. Grote driehoek: student- mentor en schoolopleider van de opleidingsschool - instituutsopleider

2. Kleine driehoek: student- mentor - schoolopleider

Werkwijze

De tool bestaat uit vier werksessies.

Sessie 0 is de startsessie en is van belang om de samenwerkingsrelatie goed op te starten en zicht te krijgen op de visie van het partnerschap. Daarnaast wordt het doel van het werken met de tool en de verschillende werksessies toegelicht en wordt de invulling van de rollen van de school- en instituutsopleider verkend.

In sessie 1, 2 en 3 werken studenten samen met mentoren, school- en instituutsopleiders aan het uitwerken van de concrete leeropbrengst, de maat en de leerroute die worden vastgelegd in het persoonlijke leerplan van de student.

In sessie 1 staan de leeropbrengsten centraal, waar de studenten aan gaan werken gedurende een periode. Om een goed beeld te krijgen bij de leeropbrengsten wordt in de driehoek uitvoerig stilgestaan bij het delen en begrijpen van de (verschillende) beelden van studenten en opleiders bij de geformuleerde leerdoelen.

Sessie 2 draait om het bepalen van de maat. In de driehoek wordt afgestemd wanneer de geformuleerde leeropbrengst tot een onvoldoende, voldoende of goede prestatie leidt.

In sessie 3 wordt de leerroute van de student vormgegeven. De leerinhouden, verschillende leeractiviteiten, bronnen, materialen en de rol van de mentor en de student zelf komen aan bod.

Sessie 0 wordt één keer per jaar georganiseerd op het moment dat (nieuwe) studenten op school komen. Sessie 1, 2 en 3 worden aan het begin van een thema* georganiseerd. De ervaring heeft geleerd dat sessie 0 en 1 het beste plaats kunnen vinden voor of kort nadat de studenten starten op de school of in de nieuwe groep. Sessie 2 en 3 worden bij voorkeur georganiseerd na een periode van oriëntatie door de student in de school en in de nieuwe groep.

Visuele opbouw van de tool			
Sessie 0	Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3
Informeel kennismaking	Leeropbrengsten	De maat bepalen	De leerroute
Visie op <i>samen opleiden</i>	Doelen	Toetsingsprocedure	Leerinhouden
Doel + opbouw traject			Leeractiviteiten inclusief bronnen en materialen
Rol van de schoolopleider en instituutopleider			De rol van de mentor en de student.

Literatuurlijst

- 1 Nieuwenhuis, L. F. M., & van Woerkom, M. (2006). Rationales achter werkplekleren. *Pedagogische Studiën*, 83(5), 343-353.
- 2 Bruining, T., & Akkerman, S. (2017). Ontwikkelen van lerarenopleidingen door het leerpotentieel van grenzen te benutten – Opleidingsscholen als 21e eeuwse netwerktopleidingen. In M. Timmermans & C. van Velzen (Ed.), *Kennisbasis Lerarenopleiders Katern 4: Samen in de school Opleiden* (pp. 57 – 68). Breda: Velon.
- 3 Timmermans, M., & Kroeze, C. (2019). *Een samenhangend curriculum ontwerpen in de driehoek Opbrengsten van een ontwerpnetwerk: Opbrengsten van een ontwerpnetwerk*. Geraadpleegd in december 2022, van <https://www.platformsamenopleiden.nl/wp-content/uploads/2019/10/Een-samenhangend-curriculum-ontwerpen-in-de-driehoek.pdf>
- 4 Van den Akker, J., & Nieveen, N. (z.d.). *Waarom ontwikkel je een curriculum en wat is een curriculum dan?* Geraadpleegd in december 2022, van <https://adoc.pub/waarom-ontwikkel-je-een-curriculum-en-wat-is-een-curriculum-.html>
- 5 Timmermans, M., & Kroeze, C. (2019). *Een samenhangend curriculum ontwerpen in de driehoek Opbrengsten van een ontwerpnetwerk: Opbrengsten van een ontwerpnetwerk*. Geraadpleegd in december 2022, van <https://www.platformsamenopleiden.nl/wp-content/uploads/2019/10/Een-samenhangend-curriculum-ontwerpen-in-de-driehoek.pdf>
- 6 Bruining, T., & Akkerman, S. (2017). Ontwikkelen van lerarenopleidingen door het leerpotentieel van grenzen te benutten – Opleidingsscholen als 21e eeuwse netwerktopleidingen. In M. Timmermans & C. van Velzen (Ed.), *Kennisbasis Lerarenopleiders Katern 4: Samen in de school Opleiden* (pp. 57 – 68). Breda: Velon.
- 7 Wierdsma, A., & Swieringa, J. (2011). *Lerend organiseren en veranderen*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers bv.
- 8 Van den Akker, J. (2003). Curriculum perspectives: An introduction. In J. van den Akker, W. Kuiper, & U. Hameyer (Eds.), *Curriculum landscapes and trends* (pp. 1-10). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- 9 Timmermans, M., & White, E. (2020). *Het grote verhalenboek*. Geraadpleegd in december 2022, van <https://www.platformsamenopleiden.nl/kennisbank/het-grote-verhalenboek-boek/>

* We gebruiken in deze tool de term 'thema'. Organisaties kunnen verschillen in het gebruik van termen, in plaats van 'thema' wordt ook wel gesproken over beroepstaak of leeruitkomst.

Inhoud:	Eerste kennismaking, visie, doel en opbouw sessies, uitgangspunten formuleren, afspraken maken
Werkvormen:	4 activiteiten
Tijdsindicatie:	2 uur en 30 minuten
Planning:	Voor de eerste stageweek van de studenten.

ORGANISATIE	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveer een ruimte, locatie. • Stuur de genodigden een uitnodiging voor deze sessie. • Lees de activiteitenkaart goed door.
ACTIVITEIT 1	<ul style="list-style-type: none"> • Bereid de wijze van kennismaken voor of kies een van de beschreven activiteiten.
ACTIVITEIT 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bestudeer het document met de visie van het partnerschap; stuur deze ter voorbereiding op naar de betrokkenen. • Bereid een toelichting, presentatie voor waarin je de visie presenteert. • Leg papier klaar waarop de uitgangspunten kunnen worden genoteerd.
ACTIVITEIT 3	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een tijdsplan van sessie 1, 2, 3. • Bereid een toelichting voor over het waarom van deze sessies. De volgende cursief gedrukte tekst kan gebruikt worden: <i>Doelstellingen van het traject:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Inzicht te krijgen in elkaars beelden over opleiden van studenten, met als deelaspecten: Leeropbrengsten, Toets procedures, Leerinhouden, Leeractiviteiten en bronnen en materialen, Leeromgeving, de rol van de opleider, Groeperingsvormen, Tijdsindeling.</i> - <i>Het (h)erkennen van verschillen in beelden over opleiden en betekenis geven aan wat deze verschillen kunnen betekenen voor het opleiden en begeleiden van studenten.</i> - <i>Samenhang creëren in de beelden, zodat er een concreet en passend leerplan kan worden ontworpen met en voor studenten.</i> - <i>Opleidingsactiviteiten in de school herkennen, erkennen en benutten.</i> <i>Deze doelen leiden tot samenhang tussen dat wat studenten op de opleiding en in de school leren.</i> • Bereid een toelichting voor over de opbouw van het traject. De volgende cursief gedrukte tekst kan gebruikt worden. <i>Het traject bestaat uit vier sessies, waarvan de eerste sessie (sessie 0) een opstart sessie is. In de daarop volgende drie sessies wordt vanuit verschillende perspectieven gekeken naar de curriculumonderdelen leerdoelen en opbrengsten, toetsing, leerinhouden, leeractiviteiten & bronnen en materialen, leeromgeving, docentrollen, groeperingsvormen en tijd. In de sessies komen verschillende werkvormen aan bod waar met elkaar het gesprek wordt aangegaan over opleiden en opgeleid worden. Door het gesprek te voeren leer je elkaars zienswijze kennen en kan er samenhang gecreëerd worden in verwachtingen, proces en product. In de sessies werken verschillende mensen samen; studenten, mentoren, schoolopleiders en instituutopleiders.</i> • Neem de rolbeschrijving van de school- en instituutopleider erbij. Zet uiteen op welke wijze jij je rol van schoolopleider op je eigen school vormgeeft. Mogelijke vragen: Wie ben ik als schoolopleider, welke waarden vind ik belangrijk? Welke methodieken zet ik in of kan ik inzetten? Wat zijn, in de begeleiding van studenten en mentoren en het opleiden van studenten, mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Waarvoor kunnen studenten en mentoren bij mij terecht? Wat verwacht ik van de student, wat van de mentor? Omdat de instituutopleider niet aansluit bij deze sessie is het van belang dat je de instituutopleider voorafgaand aan deze sessie spreekt over hoe hij zijn rol ziet, waar zijn begeleidings- en opleidingskwaliteiten liggen, maar ook dat jullie de verwachtingen van elkaar en de samenwerking met elkaar bespreken.
ACTIVITEIT 4	<ul style="list-style-type: none"> • Print voldoende placemats (bijlage 1) uit.
OPBRENGSTEN SESSIE 0	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten, mentoren en schoolopleider hebben met elkaar op informele wijze kennisgemaakt. • Studenten, mentoren en schoolopleider zijn op de hoogte van de visie van het Partnerschap op Samen Opleiden. • De visie is geconcretiseerd in uitgangspunten. • Studenten, mentoren en schoolopleider kennen het belang van en hebben een beeld bij een samenhangend curriculum. • Studenten, mentoren en schoolopleider zijn bekend met de inhoud en het tijdsplan van de bijeenkomsten. • Studenten en mentoren hebben in kaart gebracht op welke wijze zij door de schoolopleider begeleid willen worden gedurende dit traject.

Inhoud: Eerste kennismaking, visie bespreken en uitgangspunten formuleren, doel en opbouw sessies, afspraken maken.
Werkvormen: 4 activiteiten
Tijdsindicatie: 2 uur en 30 minuten

START		Iedereen welkom heten en de opbrengsten en inhoud van sessie 0 toelichten.	tijd:
ACTIVITEIT 1		Kennismaken	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider leren elkaar kennen.		
Werkvorm:	<p>Speeddaten</p> <p>De schoolopleider zorgt voor verschillende ontmoetingsplekken in de ruimte. Tevens bewaakt hij de tijd, zodat er na 10 minuten nieuwe groepen worden gevormd. Dit wordt drie keer gedaan. De voorwaarde is dat een ontmoeting bestaat uit minimaal één student en één mentor. De schoolopleider sluit bij verschillende ontmoetingen aan.</p> <p>Wanneer er behoefte is aan meer sturing, kunnen de volgende werkvormen gebruikt worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De sleutelbos: vertel aan de hand van je sleutelbos iets over jezelf. • Kennismakingsvragen: op verschillende ontmoetingsplekken liggen vragenkaartjes om de kennismaking op weg te helpen. Voorbeeldvragen kunnen zijn: 'Aan welke werkzaamheden beleef jij het meeste plezier?', 'Welke klussen schuif je het liefste voor je uit?', 'Hoe richt jij je zondag het liefste in?', 'Wat is je lievelingsboek?', 'Welke functie zou je het liefste voor een dagje willen uitvoeren?', 'Wat wilde je vroeger altijd worden?', 'Welke hobby's heb je?', 'Wat zou je nog willen leren?', 'Voor welke taken zou je meer tijd willen hebben?' 		
ACTIVITEIT 2		Visie presenteren en uitgangspunten formuleren	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider kennen de visie van <i>samen opleiden</i> binnen het partnerschap.		
Werkvorm:	<p>De visie wordt geconcretiseerd in uitgangspunten die zichtbaar zijn, of kunnen worden, in de praktijk.</p> <p>Voordat er in groepjes uiteen wordt gegaan, wordt de visie door de schoolopleider gepresenteerd en toegelicht. Vervolgens bespreken mentoren en studenten in een gemixte groep van 4 à 5 mensen de visie van het partnerschap met als doel deze zo concreet mogelijk te maken. Onderstaande vragen bieden een leidraad voor het gesprek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zien jullie uit deze visie terug in jullie praktijk? Waar? Hoe? • Wat zien we studenten, mentoren, schoolopleider, instituutsopleider, het team doen wanneer jullie volgens deze visie samen opleiden? Wees zo concreet mogelijk in gedragingen, activiteiten etc. • Wat zouden we nog kunnen versterken? Wat zien we studenten, mentoren, schoolopleider, instituutsopleider dan doen? <p>Formuleer nu, zo concreet mogelijk, uitgangspunten die kort en bondig verwoorden hoe samen opleiden er in jullie praktijk uit ziet/gaat zien.</p> <p>Na deze oefening worden de uitgangspunten aan elkaar gepresenteerd en vervolgens geclusterd tot er gezamenlijke uitgangspunten ontstaan. Deze worden op een plek gehangen waar deze zichtbaar zijn voor het gehele schoolteam.</p>		
ACTIVITEIT 3		Het waarom en de opbouw van de sessies	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider zijn op de hoogte van de doelstelling en opbouw van de sessies. Studenten en mentoren zijn geïnformeerd over de rol van de school- en instituutsopleider.		
Werkvorm:	<p>Plenaire toelichting</p> <p>De schoolopleider licht de doelstellingen en opbouw van de sessies toe en licht zijn eigen rol en die van de instituutsopleider in een pitch toe. De schoolopleider vraagt de studenten en mentoren over hun eigen rol na te denken. In de derde sessie wordt hierop teruggekomen.</p>		
ACTIVITEIT 4		Afspraken maken over 'Samen leren en ontwikkelen'	tijd:
Doel:	Studenten en mentoren maken de begeleidingswensen en -behoeften kenbaar.		
Werkvorm:	<p>Placemat</p> <p>Studenten werken in één groep ideeën uit over de wijze waarop zij door de schoolopleider begeleid zouden willen worden. Ook de mentoren werken in één groep ideeën uit over de wijze waarop zij begeleid willen worden door de schoolopleider:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhoud van de begeleiding • Samenstelling van de begeleiding(sgroep)- met wie en door wie - en frequentie van de begeleiding. <p>Gebruik de placemat (bijlage 1): ieder schrijft voor zichzelf zijn eigen ideeën op in een vak van de placemat. Na een aantal minuten deelt ieder lid van het groepje zijn ideeën. De gezamenlijke ideeën worden in het midden van de placemat geschreven en aan de schoolopleider gepresenteerd. De schoolopleider maakt een plan waarin zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet kan worden gekomen.</p>		

Inhoud:	Wat gaat de student leren?
Werkvormen:	2 activiteiten + 1 verdiepende activiteit
Tijdsindicatie:	2 uur (2 uur en 45 minuten met verdiepende activiteit)
Planning:	Voor of in de eerste stageweek van de studenten.

ORGANISATIE

- Reserveer een ruimte, locatie.
- Stuur de genodigden een uitnodiging voor deze sessie.
- Lees de activiteitenkaart goed door.

ACTIVITEIT 1

- Zorg voor een themabeschrijving waarin staat waar de studenten de komende periode naartoe gaan werken.
 - In je rol van bruggenbouwer tussen opleidingsschool en opleidingsinstituut bespreek je het thema en bijbehorende leerdoelen en opbrengsten voorafgaand aan deze sessie door met de instituutsopleider die bij jouw school betrokken is. Zo krijg je het perspectief van de opleiding in beeld en kan je dit in de begeleiding die je tijdens de sessie biedt meenemen.
 - Leg grote vellen/posters klaar.
- Verdiepende activiteit:
- Memo briefjes
 - Toelichting verdiepende activiteit:
 - Door na de presentaties elkaar de gelegenheid te geven om op de posters van anderen te reageren kan er nog meer over het thema en daarbij horende leeropbrengsten gesproken worden vanuit gezamenlijke taal.
 - Deze verdiepende activiteit is tevens interessant wanneer aspecten van een (groot) thema zijn verdeeld en groepjes aan verschillende aspecten werken. Iedereen wordt dan mede-eigenaar van het gehele thema.
 - De verdiepende activiteit kan ook ingezet worden wanneer dit traject doorlopen wordt met studenten van verschillende leerjaren. Zo kan er als team met elkaar meegedacht worden in het concretiseren van de verschillende thema's waaraan door studenten uit verschillende leerjaren gewerkt wordt binnen de dezelfde school.

ACTIVITEIT 2

- Print voldoende exemplaren van de schaalvraag uit (bijlage 2).

OPBRENGSTEN SESSIE 1

- Studenten, mentoren en schoolopleider hebben met elkaar het thema verkend aan de hand van ieders beelden en verwachtingen hierbij.
- Studenten, mentoren en schoolopleider hebben samen het thema concreet gemaakt.
- Studenten, mentoren en schoolopleider hebben concrete persoonlijke leerdoelen geformuleerd.
- De student en mentor hebben inzichtelijk gemaakt waar de student staat in datgene wat hij dit thema moet en wil leren (persoonlijke leerdoelen) en tot welke leeropbrengsten dit leidt.
- De student heeft samen met de mentor, onder begeleiding van de schoolopleider, een start gemaakt met zijn persoonlijke leerplan.

Inhoud: Wat gaat de student leren?
Werkvormen: 2 activiteiten + 1 verdiepende activiteit
Tijdsindicatie: 2 uur (of 2 uur en 45 minuten met verdiepende activiteit)

START	<p>Een korte terugblik op sessie 0 en de uitgangspunten die toen geformuleerd zijn. tijd: </p> <p>Bij de start van de sessie kunnen ook vragen die leven onder studenten, mentoren en schoolopleider behandeld worden. Vervolgens wordt de inhoud van deze sessie besproken.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Korte terugblik op sessie 0 en de uitgangspunten; 2. Het beantwoorden van mogelijke vragen;3 3. Inhoud en doel van sessie 1 toelichten.
ACTIVITEIT 1	<p>Het thema, de leerdoelen en -opbrengsten met elkaar bespreken en concretiseren. tijd: </p> <p>Doel: Studenten, mentoren en schoolopleider krijgen gezamenlijke beelden bij het thema en (leren) spreken vanuit dezelfde taal.</p> <p>Werkvorm: Poster</p> <p>Er worden groepen gevormd van 4 à 5 personen waarin student en mentor vertegenwoordigd zijn. De schoolopleider heeft een begeleidende rol. Het thema wordt met elkaar besproken en hier wordt een poster van gemaakt. Er wordt geconcretiseerd waar de student deze periode naartoe werkt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laat alle betrokkenen eerst individueel 5 minuten brainstormen over de beschrijving van het thema. <ul style="list-style-type: none"> - Wat verstaan jullie onder de termen die gebruikt worden in de beschrijving van het thema, datgene wat de student leert? <ul style="list-style-type: none"> • Waar denk je aan? Wat weet/doet een leerkracht? - Wat leert de student bij dit thema? Maak dit concreet door te beschrijven: <ul style="list-style-type: none"> • Tot welke leeropbrengsten leidt dit leerdoel/deze leerdoelen: <ul style="list-style-type: none"> › Wat moet de student weten? › Wat zie je de student doen (in de klas, binnen de school, in relatie tot collega's, tot ouders, externen)? 2. Iedere betrokkene licht in de driehoek toe wat hij heeft opgeschreven; begin bij de student. 3. Ga met elkaar in gesprek over de verschillende en overeenkomstige beelden bij het thema en streef naar een gedeeld beeld van hetgeen de student gaat leren in dit thema. 4. Geef op een ordelijke manier op een poster weer: <ul style="list-style-type: none"> - Jullie gedeelde beelden bij de termen die gebruikt worden in de beschrijving van het thema. - Wat de student leert bij dit thema. Maak dit concreet door te beschrijven: <ul style="list-style-type: none"> • Wat weet de student? • Wat zie je de student doen (in de klas, binnen de school, in relatie tot collega's, tot ouders, externen)? <p>Hierna worden de posters aan elkaar gepresenteerd en zichtbaar opgehangen voor alle betrokkenen in de leeromgeving.</p> <p>Verdieping van deze activiteit extra tijd: </p> <p>Doel: Studenten, mentoren, schoolopleider en instituutopleider leren van de verschillen in beelden en verwachtingen. Na de presentaties plakken de driehoeken memo's bij de andere posters met concrete aanvullingen en/of vragen ter verduidelijking. Vervolgens worden de concrete aanvullingen en ook de vragen die genoteerd zijn besproken. Verschillen in beelden over het thema en de leeropbrengsten worden besproken, zodat er een gezamenlijk kijkkader ontstaat.</p>
ACTIVITEIT 2	<p>Persoonlijke leeropbrengsten bepalen tijd: </p> <p>Doel: De student bepaalt zijn persoonlijke leeropbrengsten.</p> <p>Werkvorm: Schaalvraag</p> <p>De student gaat nu samen met zijn mentor het thema vertalen in persoonlijke leerdoelen met bijbehorende leeropbrengsten. De mentor heeft als taak de student te helpen zijn persoonlijke leerdoelen en de daarbij behorende leeropbrengsten concreet te maken. Dit doet hij door vragen te stellen en vanuit expertise en ervaringen beelden bij dit leerdoel te delen met de student. De student gebruikt bijlage 2. Hierbij staat 100 voor volledige beheersing van de doelen van het thema. Ieder leerdoel wordt op een aparte lijn ingeschaald.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De student geeft op de lijn aan waar hij staat t.o.v. de leerdoelen. De student geeft daarbij antwoord op de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> - Ik geef dit cijfer, omdat... - Ik geef geen hoger cijfer, omdat... - Ik geef geen lager cijfer, omdat... 2. De student geeft op dezelfde lijn aan waar hij aan het einde van het thema met dat leerdoel zou willen staan. De student beschrijft daarbij wat zijn leeropbrengsten zijn wanneer zijn leerdoel behaald is: wat weet je dan? Wat kan je dan, wat laat je zien? <p>De student neemt de geformuleerde leerdoelen (en de schaalvraag opdracht als onderbouwing) op in zijn persoonlijke leerplan.</p>

Inhoud:	De maat bepalen.
Werkvormen:	3 activiteiten
Tijdsindicatie:	2 uur en 30 minuten
Planning:	In de tweede stageweek van de studenten of na enkele dagen van oriëntatie in de school en nieuwe groep.

ORGANISATIE	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveer een ruimte, locatie. • Stuur de genodigden een uitnodiging voor deze sessie. <ul style="list-style-type: none"> - Vraag de studenten de (ingevulde) schaalvraagopdracht uit sessie 1 en hun persoonlijke leerplan mee te nemen. • Lees de activiteitenkaart goed door.
ACTIVITEIT 1	<ul style="list-style-type: none"> • Nodig een student uit die de beoordelingsprocedure van deze periode eerder heeft doorlopen om te komen vertellen over zijn ervaringen met het thema waar de huidige studenten aan gaan werken. • Bereid dit met hem voor en bespreek hoe hij kan vertellen over de leeropbrengsten en de prestatie van dit thema en welke tips hij studenten kan geven voor het proces tijdens en het product van dit thema.
ACTIVITEIT 2	<ul style="list-style-type: none"> • Er staan twee werkvormen beschreven, bepaal welke werkvorm je gaat gebruiken. • Zorg voor een beschrijving van het eindproduct en het beoordelingsformulier die horen bij het thema waaraan de studenten werken. • Leg grote vellen papier klaar en/of print voldoende lege formats van het toekomstverhaal uit (bijlage 3).
ACTIVITEIT 3	<ul style="list-style-type: none"> • Leg de gemaakte posters uit sessie 1, activiteit 1, klaar.
OPBRENGSTEN SESSIE 2	<ul style="list-style-type: none"> • Student, mentor en schoolopleider kunnen een beschrijving geven van de prestatie/het eindproduct wat het thema op moet leveren en welke leeropbrengst(en) hiermee aangetoond wordt. • Student, mentor en schoolopleider kunnen beschrijven wanneer zij tevreden zijn over de prestatie/het eindproduct en de leeropbrengst(en) van de student en wanneer zij trots zijn (de maat). • Student, mentor en schoolopleider kunnen concrete voorbeelden geven wanneer de door hun geformuleerde leeropbrengst(en) onvoldoende, voldoende en goed is. • De student heeft de beoogde leeropbrengsten in zijn persoonlijke leerplan geconcretiseerd. • De student heeft de beschrijving van zijn prestatie opgenomen in zijn persoonlijke leerplan.

Inhoud: De maat bepalen
Werkvormen: 3 activiteiten
Tijdsindicatie: 2 uur en 30 minuten

START	<p>Bij de start van deze sessie worden de posters uit de vorige sessie nog eens bekeken. tijd: </p> <p>Vraag de deelnemers of er reacties, aanvullingen vanuit het team zijn gekomen. Hebben de studenten nog aanvullingen n.a.v. lessen die gevolgd zijn op de Pabo?</p>
ACTIVITEIT 1	<p>Op welke manier laat de student zijn leeropbrengst zien? tijd: </p> <p>Doel: Studenten, mentoren en schoolopleider krijgen aan de hand van concrete ervaringen en voorbeelden helderheid over de manier van beoordelen (proces en product).</p> <p>Werkvorm: Gesprek De student die al bekend is met dit thema en de wijze van beoordelen vertelt zijn ervaringen en geeft handige tips. Dit gebeurt aan de hand van de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke prestatie of welk eindproduct heb je aan het einde van het thema moeten laten zien of inleveren? • Welke leeropbrengst(en) heb je hiermee aangetoond? • Wat is het verschil tussen een onvoldoende, voldoende en goede prestatie? • Wat uit het thema heeft je geholpen in je ontwikkeling? • Welke tips wil je de huidige studenten meegeven voor dit thema?
ACTIVITEIT 2	<p>Welke maat hanteren we bij de leeropbrengst van de student? tijd: </p> <p>Doel: Studenten, mentoren en schoolopleider bepalen samen de maat van de leeropbrengsten (de prestatie) die de student wil laten zien aan het einde van het thema.</p> <p>Werkvorm: Toekomstverhaal of visuele poster In groepjes, van twee mentoren en twee studenten, wordt de maat van de leeropbrengst beschreven in een toekomstverhaal of visueel gemaakt in een poster (bijlage 3). De schoolopleider licht toe met welke werkvorm gewerkt gaat worden. De beschrijving van het eindproduct en het beoordelingsformulier worden gebruikt tijdens deze activiteit.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kijk nog eens terug naar de posters en de schaalvraag uit sessie 1. Leg hier de beschrijving van het eindproduct en het beoordelingsformulier met de beoordelingscriteria naast. <ul style="list-style-type: none"> - Wat de student wil leren (zijn leeropbrengst), is dat ook wat er verwacht wordt (beoordelingscriteria)? - Hoe moet de student aan het einde van de periode zijn leeropbrengsten laten zien? Welke prestatie of eindproduct wordt verwacht? - Pas wanneer nodig de leeropbrengsten uit sessie 1 aan totdat deze weergeven wat de student wil én moet leren. 2. Welke maat hanteren jullie voor de leeropbrengsten die de student in zijn prestatie of eindproduct laat zien? <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer zijn jullie tevreden (voldoende)? - Wanneer trots (goed)? - Wanneer teleurgesteld (onvoldoende)? Gebruik hiervoor als handvat ook het beoordelingsformulier. 3. Op een poster of in een toekomstverhaal concretiseren jullie de leeropbrengst verder aan de hand van de bij stap 1 en 2 gezamenlijk bepaalde maat. 4. Tot slot worden de verhalen of posters gedeeld met de andere groepen. <p>De schoolopleider begeleidt de groepjes bij het concretiseren van de maat; wat zien we een student doen in een goede, voldoende of onvoldoende situatie, wanneer vinden we het kennisniveau goed, wanneer is het voldoende en wanneer onvoldoende, wanneer zijn de betrokkenen trots of tevreden etc.?</p>
ACTIVITEIT 3	<p>De leeropbrengsten, met maat, van de student vertalen naar het persoonlijk leerplan van de student. tijd: </p> <p>Doel: De student neemt de beschrijving van zijn prestatie op in zijn persoonlijke leerplan.</p> <p>Werkvorm: De mentor en student werken samen verder aan het persoonlijke leerplan van de student. De student bekijkt samen met de mentor zijn eerder geformuleerde leeropbrengsten in zijn persoonlijke leerplan. Zij concretiseren deze leeropbrengsten verder aan de hand van de geformuleerde maat in activiteit 2. De student bepaalt op basis hiervan welke prestatie hij wil laten zien aan het einde van de periode. De schoolopleider begeleidt de tweetallen, zoals bij activiteit 2.</p>

Inhoud: De leerroute van de student inrichten door de leeromgeving en -activiteiten in kaart te brengen.
Werkvormen: 4 activiteiten (+ 1 extra activiteit van 20 minuten)
Tijdsindicatie: 2 uur en 15 minuten
Planning: In de tweede stageweek of na enkele dagen van oriëntatie in de school en nieuwe groep.

ORGANISATIE	<ul style="list-style-type: none"> • Reserveer een ruimte, locatie. • Stuur de genodigden een uitnodiging voor deze sessie. <ul style="list-style-type: none"> - Vraag de studenten hun persoonlijke leerplan (op papier of digitaal) mee te nemen voor activiteit 3. - Vraag de studenten om een pitch voor te bereiden van 1 minuut voor activiteit 4: <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Wat verwacht ik van de begeleiding van mijn schoolopleider, instituutopleider en mentor in mijn leerproces op weg naar de leeropbrengst(en)? Bij welke leerdoelen wil ik meer geholpen worden? Wat mogen opleider(s) en begeleider(s) van mij verwachten? - Vraag de mentoren om een pitch voor te bereiden van 1 minuut: <ul style="list-style-type: none"> • Wie ben ik als mentor/schoolopleider, welke waarden vind ik belangrijk? Welke methodieken zet ik in of kan ik inzetten? Wat zijn, in de begeleiding, mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Waarvoor kunnen studenten bij mij terecht? Wat verwacht ik van de student? • Lees de activiteitenkaart goed door.
ACTIVITEIT 1	<ul style="list-style-type: none"> • Leg de gemaakte posters uit sessie 1, activiteit 1, klaar. • Maak ter voorbereiding lege matrixen of bereid een voorbeeld voor. • Zorg dat je op de hoogte bent van de leerinhouden en het aanbod van de Pabo. Plan vervolgens een overleg met de instituutopleider en bespreek het aanbod van de Pabo. Bij welke leerinhouden en/of -activiteiten kunnen opleiding en school elkaar aanvullen? • Zorg voor een overzicht van de door de Pabo bij dit thema aangeboden leerinhouden en leeractiviteiten.
ACTIVITEIT 2	<ul style="list-style-type: none"> • Geen voorbereiding nodig.
ACTIVITEIT 3	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verdere voorbereiding nodig, zie opmerking bij uitnodiging.
ACTIVITEIT 4	<ul style="list-style-type: none"> • De studenten en mentoren nemen een voorbereide pitch mee voor deze activiteit. • Bepaal of het team zich veilig genoeg voelt om de pitch in de groep te doen of dat er kleinere groepen gemaakt moeten worden. Het voordeel van de pitch in de groep uitvoeren is dat studenten ook de andere mentoren leren kennen en andersom mentoren elkaar ook kunnen ondersteunen in de begeleiding van een student, omdat zij kennismaken met de leerbehoeften van alle studenten.
EXTRA ACTIVITEIT	<ul style="list-style-type: none"> • Deze activiteit is van waarde wanneer je het samen leren tussen de verschillende actoren wilt stimuleren of wilt aanwakkeren. Door alle letters van het alfabet af te gaan, wordt men gedwongen verder te kijken dan de voor de hand liggende samenwerkingsvormen. • Print voldoende ABC formats uit (bijlage 4).
OPBRENGSTEN SESSIE 3	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten, mentoren en schoolopleider hebben inzichtelijk gemaakt welke leeractiviteiten, bronnen en materialen van zowel de opleiding als de school bij kunnen dragen aan het behalen van de leeropbrengsten. • De student heeft een beschrijving van zijn leerroute opgenomen in zijn persoonlijke leerplan. • Mentoren en de schoolopleider weten wat voor soort begeleiding er van hen verwacht wordt gedurende deze periode voor een specifieke student of groep studenten, ook weten zij wat ze van de student(en) mogen verwachten • De student weet wat de mentor van hem verwacht en weet wat voor begeleiding hij van zijn mentor kan en mag verwachten.

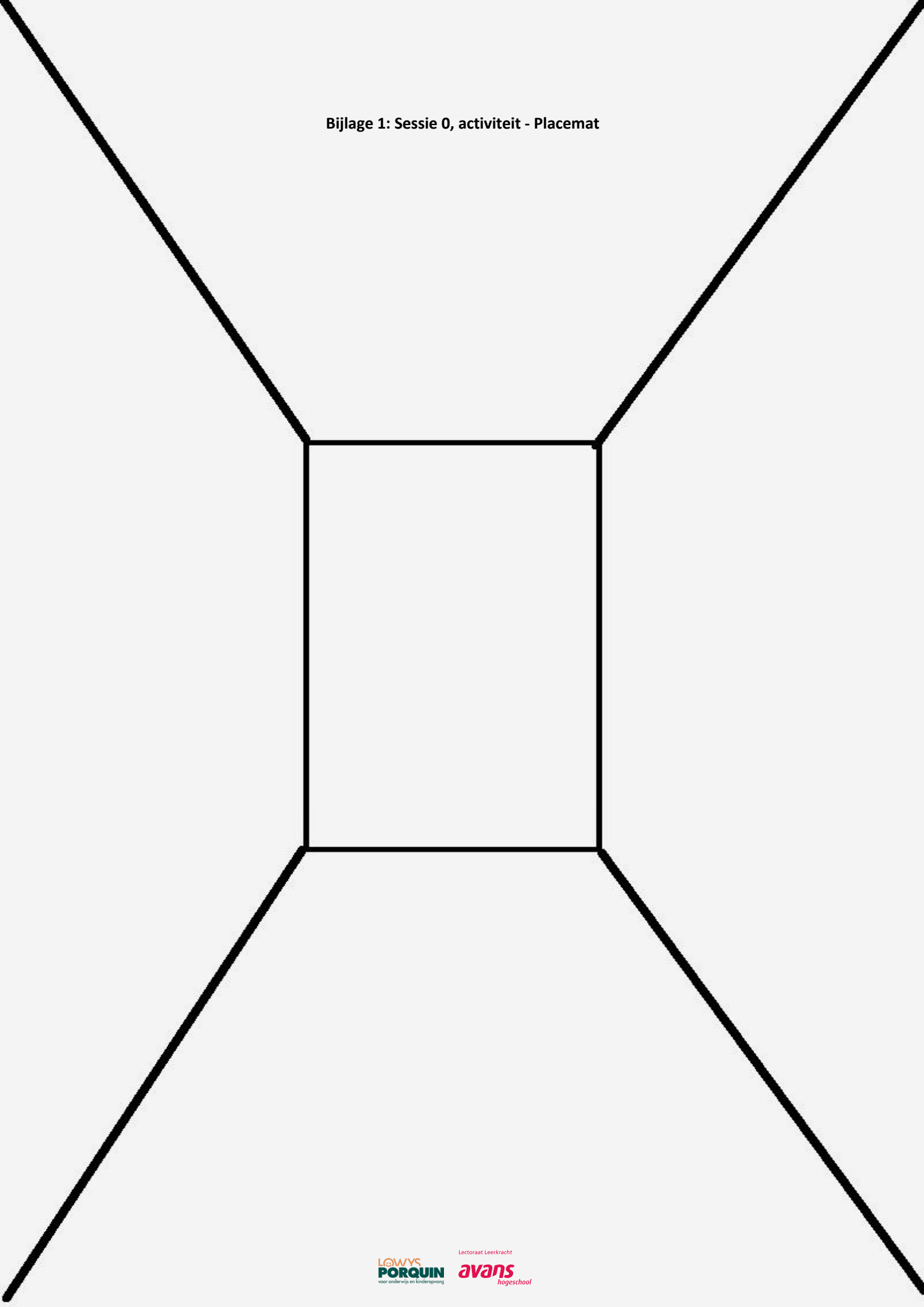
Inhoud: De leerroute van de student inrichten door de leeromgeving en -activiteiten in kaart te brengen.
Werkvormen: 4 activiteiten en 1 extra activiteit
Tijdsindicatie: 2 uur en 15 minuten (2 uur en 35 minuten met extra activiteit)

START	Start met een korte ronde over de eerste ervaringen van de studenten in de school.	tijd:
ACTIVITEIT 1	Welke leerinhouden en -activiteiten, bronnen en materialen krijgen de studenten dit thema aangeboden op de Pabo?	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider leren het aanbod van de Pabo kennen bij het huidige thema.	
Werkvorm:	Matrix In groepjes van twee studenten en twee mentoren worden de uit sessie 1 en 2 geconcretiseerde leeropbrengsten overzichtelijk in een matrix geplaatst. Aan de hand van het overzicht wordt vervolgens bekeken welke leerinhouden, -activiteiten, bronnen en materialen van de Pabo gekoppeld kunnen worden aan welke leeropbrengsten.	
ACTIVITEIT 2	Welke leerinhouden, -activiteiten, bronnen en materialen zijn er in de school aanwezig passend bij dit thema?	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider erkennen en benutten de leermogelijkheden in de school.	
Werkvorm:	Matrix In dezelfde groepjes als bij activiteit 1 wordt de matrix aangevuld met leerinhouden, -activiteiten, bronnen en materialen die aanwezig zijn in de school. Er worden leerinhouden en -activiteiten, bronnen en materialen per leeropbrengst verzameld en beschreven. Voorbeelden zijn: activiteiten in de eigen groep of die van een collega, activiteiten op schoolniveau, expertises van collega's, boeken, methodieken, studiedagen, dienstverlening van externen etc. De schoolopleider zorgt er na deze sessie voor dat de input uit de verschillende groepjes verwerkt wordt in één matrix per leerjaar van de studenten.	
ACTIVITEIT 3	Welke leerinhouden, -activiteiten, bronnen, materialen vormen de leerroute naar het behalen van de student zijn persoonlijke leeropbrengsten?	tijd:
Doel:	De student vult zijn persoonlijke leerplan aan met de leerroute.	
Werkvorm:	De mentor en student werken samen verder aan het persoonlijke leerplan van de student. De mentor en de student bekijken samen het leerplan van de student. Zij maken samen een keuze uit het brede aanbod en verbinden de leerinhouden, leeractiviteiten, bronnen en materialen aan de eerder geformuleerde persoonlijke leeropbrengsten van de student. Hiermee wordt de leerroute uitgezet die de student gaat bewandelen op weg naar de beoogde leeropbrengsten.	
ACTIVITEIT 4	Wie heeft welke rol in de begeleiding van de student?	tijd:
Doel:	De student leert zijn eigen begeleidingsbehoefte formuleren en weet waar de kwaliteiten van de mentoren liggen.	
Werkvorm:	Pitch De schoolopleider heeft in de voorbereiding bepaald hoe de pitches gegeven gaan worden. De student schetst in zijn pitch van 1 minuut een beeld van de verwachte begeleiding. <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Wat verwacht ik van de begeleiding van mijn mentor, schoolopleider en instituutopleider in mijn leerproces op weg naar de leeropbrengsten? Bij welke leeropbrengsten wil ik graag geholpen worden? Wat mogen opleider(s) en begeleider(s) van mij verwachten? De mentor schetst tijdens zijn pitch een beeld van zijn begeleiding. <ul style="list-style-type: none"> • Wie ben ik als mentor/schoolopleider, welke waarden vind ik belangrijk? Welke methodieken zet ik in of kan ik inzetten? Wat zijn mijn kwaliteiten en wat zijn mijn valkuilen? Waarvoor kunnen studenten bij mij terecht? Wat verwacht ik van de student? 	
EXTRA ACTIVITEIT	Hoe kunnen we van en met elkaar leren?	tijd:
Doel:	Studenten, mentoren en schoolopleider verkennen de mogelijkheden waarin van en met elkaar geleerd kan worden.	
Werkvorm:	ABC, bedenk bij iedere letter een Samen Leren-activiteit. Mentoren en studenten maken samen een alfabet. Bij iedere letter wordt een woord of korte zin geschreven waarin beschreven staat hoe er kansen gecreëerd kunnen worden waarbij er van en met elkaar geleerd kan worden. Voordat het ABC wordt ingevuld worden eerst de volgende vragen besproken: <ul style="list-style-type: none"> • Welke ideeën leven er over het leren van studenten in een leerteam en individueel leren? • Welke kansen liggen er om ook van en met elkaar te leren als opleiders onderling? • Op welke manier kan er geleerd worden in de driehoek student, mentor en schoolopleider? Aan het einde van de activiteit worden de ideeën met elkaar besproken. De ideeën die haalbaar zijn worden gemarkeerd. De schoolopleider draagt, in overleg met de instituutopleider, zorg voor de verdere planning en organisatie in de praktijk.	

BIJLAGEN

Bijlage 1: Sessie 0, activiteit - Placemat

Thema:

1

100

Leerdoel:

Schaal het leerdoel in op de hierboven staande lijn. Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Ik geef dit cijfer, omdat...
2. Ik geef geen hoger cijfer, omdat...
3. Ik geef geen lager cijfer, omdat...

Naar welk cijfer wil je toewerken? Schaal het leerdoel in naar de gewenste situatie. Wat zijn de leeropbrengsten wanneer je het doel op dit cijfer behaalt? Wat weet je dan? Wat kan je dan?

1

100

Leerdoel:

Schaal het leerdoel in op de hierboven staande lijn. Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Ik geef dit cijfer, omdat...
2. Ik geef geen hoger cijfer, omdat...
3. Ik geef geen lager cijfer, omdat...

Naar welk cijfer wil je toewerken? Schaal het leerdoel in naar de gewenste situatie. Wat zijn de leeropbrengsten wanneer je het doel op dit cijfer behaalt? Wat weet je dan? Wat kan je dan?

Leerdoel:

Schaal het leerdoel in op de hierboven staande lijn. Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Ik geef dit cijfer, omdat... 2. Ik geef geen hoger cijfer, omdat... 3. Ik geef geen lager cijfer, omdat...

Naar welk cijfer wil je toewerken? Schaal het leerdoel in naar de gewenste situatie. Wat zijn de leeropbrengsten wanneer je het doel op dit cijfer behaalt? Wat weet je dan? Wat kan je dan?

Leerdoel:

Schaal het leerdoel in op de hierboven staande lijn. Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Ik geef dit cijfer, omdat... 2. Ik geef geen hoger cijfer, omdat... 3. Ik geef geen lager cijfer, omdat...

Naar welk cijfer wil je toewerken? Schaal het leerdoel in naar de gewenste situatie. Wat zijn de leeropbrengsten wanneer je het doel op dit cijfer behaalt? Wat weet je dan? Wat kan je dan?

Bijlage 3: Sessie 2, activiteit 1 – Toekomstverhaal

~ Dit is een voorbeeld van een toekomstverhaal. Voel je vrij om het aan te passen, te wissen en je eigen fantasie te gebruiken om de leeropbrengsten zo concreet mogelijk met maat te beschrijven ~

Er was eens een student die hard werkte om een goede leerkracht te worden voor zijn leerlingen.

In het jaar, mocht ik mezelf gaan verdiepen in Een spannende uitdaging. Ik nam me voor *(beschrijf de leeropbrengsten die de student wil bereiken).*

Het was pittig! De leeropbrengsten die ik voor ogen had bereikte ik nog niet. Mijn kennis en vaardigheden*(beschrijf het proces, denk aan een ondermaatse prestatie of je ontwikkeling).*

Na hard werken, veel lessen volgen, lezen en oefenen werden de eerste leeropbrengsten zichtbaar. Ik liet zien *(beschrijf de leeropbrengsten waarover jullie tevreden zijn).*

Na ... weken had ik al veel geleerd en was enthousiast om mezelf verder te ontwikkelen. Ik wilde mijn leeropbrengsten vergroten. Ik sloot mezelf op in mijn studentenkamer om nog meer theorieën *(noem voorbeelden)* tot me te nemen, oefende in mijn klas, bezocht andere klassen en docenten en opnieuw groeiden mijn leeropbrengsten. Ik liet zien *(beschrijf de leeropbrengsten waar jullie trots op zijn).*

Na ... weken had ik mijn doel bereikt. Ik voelde me competent op het gebied van en wilde mijn leeropbrengsten aan de buitenwereld laten zien in de vorm van *(beschrijf prestatie/eindproduct + eisen).*

Toekomstverhaal

In een toekomstverhaal beogen jullie een beschrijving te geven van het eindstation van de student aan het einde van dit thema.

- Jullie beschrijven in de brief welke leeropbrengsten de student wil bereiken.
- Jullie beschrijven welke leeropbrengsten worden bereikt. Beschrijf de onvoldoende en minimale opbrengsten (wanneer zijn jullie ontevreden, wanneer tevreden) en beschrijf verder in het verhaal welke ultieme leeropbrengsten de student heeft bereikt (wanneer zijn jullie trots).
- Beschrijf in het verhaal op welke manier de student zijn leeropbrengsten laat zien aan anderen (prestatie/eindproduct).

Gebruik voor het schrijven van het toekomstverhaal de beschrijving van het eindproduct en het beoordelingsformulier waarin de criteria beschreven staan.

Bijlage 4: Sessie 3, extra activiteit – ABC

A

N

B

O

C

P

D

Q

E

R

F

S

G

T

H

U

I

V

J

W

K

X

L

Y

M

Z

